

Utbildningsutskottets betänkande

1984/85:29

om anslag till utbildning för kultur- och informationsyrken (prop.
1984/85:100)

ÅTTONDE HUVUDTITELN

I detta betänkande behandlas förslag som regeringen förelagt riksdagen i proposition 1984/85:100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) under punkt D 12 jämte motioner.

Propositionen

Regeringen har i proposition 1984/85:100 bilaga 10 (s. 323—332) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att inrätta tjänst som professor (L 24/26) i enlighet med vad som förordats i propositionen,
2. bemyndiga regeringen att inrätta en påbyggnadslinje, påbyggnadsutbildning i musik om 80/160 poäng den 1 juli 1985,
3. godkänna vad som i propositionen föreslagits rörande kyrkomusikerutbildning vid högskolan i Luleå,
4. bemyndiga regeringen att besluta om ändrad benämning på utbildningslinjer i enlighet med vad som förordats i propositionen,
5. fastställa planeringsramar i enlighet med vad som förordats i propositionen,
6. till Utbildning för kultur- och informationsyrken för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 189 388 000 kr.

Motionerna

1984/85:619 av Erkki Tammenoksa m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om rekrytering av finskspråkiga elever vid statens scenskolor.

1984/85:729 av Björn Samuelson (vpk) och John Andersson (vpk) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av linjen för fri konst och den formgivnings- och designinriktade linjen vid universitetet i Umeå.

1984/85:791 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

25. att riksdagen beslutar begära att regeringen låter inleda försöksverksamhet med en påbyggnadslinje om 40 poäng som en yrkesförberedande

utbildning för journalister i enlighet med vad universitets- och högskoleämbetet har föreslagit.

1984/85:869 av Arne Nygren (s) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anges om ett uppdrag till universitets- och högskoleämbetet om fortsatt planering av den högre konstnärliga utbildningen vid Umeå universitet.

1984/85:926 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) vari — med hänvisning till vad som anförts i den till kulturutskottet remitterade motionen 1984/85:925 — yrkas att riksdagen till Utbildning för kultur- och informationsyrken för anslagsposten Danshögskolan anvisar 1 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit.

1984/85:1046 av Rune Ångström (fp) vari yrkas

1. att riksdagen uttalar sig för att högre konstnärlig utbildning etableras vid universitetet i Umeå fr. o. m. budgetåret 1986/87,

2. att riksdagen hos regeringen begär att universitets- och högskoleämbetet får i uppdrag att planera utbildningen.

1984/85:1324 av Kerstin Göthberg m. fl. (c) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

13. att riksdagen beslutar att en linje för fri konst och formgivning/design inrättas i Umeå i enlighet med universitets- och högskoleämbetets förslag,

14. att riksdagen beslutar att en alternativ journalistutbildning om 40 poäng inrättas i Göteborg i enlighet med universitets- och högskoleämbetets förslag,

15. att riksdagen till Utbildning för kultur- och informationsyrken för budgetåret 1985/86 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 693 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 190 081 000 kr.

1984/85:1849 av Görel Bohlin (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av möjligheterna till samordnat resursutnyttjande av lokaler och utrustning för de små konstnärliga högskolorna.

1984/85:1889 av Kersti Johansson (c) och Ella Johnsson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om åtgärder för att stimulera till ökad utbildning för präster och kyrkomusiker.

1984/85:1907 av Tore Nilsson m. fl. (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att utbudet av kulturutbildning i Norrland breddas i enlighet med vad i motionen anförts.

1984/85:1919 av Catarina Rönnung (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om angelägenhe-

ten av att snarast möjligt inrätta en professur och utbildningslinje i byggnadsrestaurering vid konsthögskolans arkitekturskola.

1984/85:2542 av Per Unckel m. fl. (m) vari — såvitt nu är i fråga — yrkas

23. att riksdagen beslutar om en försöksverksamhet med en ny form av journalistutbildning i enlighet med vad som i motionen anförts,

24. att riksdagen beslutar att till Utbildning för kultur- och informationsyrken för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 189 220 000 kr.

Utskottet

I propositionen förordas att en *tjänst som professor i musikhistoria med formanalys* inrättas vid musikhögskolan i Stockholm den 1 juli 1985. Tjänsten avses vara personlig för professor Bo Wallner som innehar en lektorstjänst vid musikhögskolan. Utskottet föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta tjänsten som professor i enlighet med vad som förordats i propositionen.

Vissa förslag som rör organisation och förläggning av utbildning inom sektorn läggs fram i propositionen. Sålunda föreslås att en *påbyggnadslinje i musik* om 80/160 poäng inrättas nästa budgetår. Utbildningen avser fördjupade studier med inriktning mot kvalificerade uppgifter som solist, dirigent, komponist m. m. Antalet nybörjarplatser bör enligt propositionen vara sex i Stockholm och två i vardera Lund och Göteborg. Utskottet tillstyrker att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta påbyggnadslinjen den 1 juli 1985 och föreslår att riksdagen godkänner den förordade dimensioneringen.

Föredragande statsrådet biträder också universitets- och högskoleämbetets (UHÄ:s) förslag att det fr. o. m. budgetåret 1985/86 skall anordnas en *40-poängsvariant inom bibliotekarielinjen*. Den nya varianten avser utbildning med tio nybörjarplatser för sökande som har avlagt doktorsexamen (motsvarande). Resurser för utbildningen i fråga förutsätts bli friställda genom att planeringsramen för bibliotekarielinjen vartannat år skärs ned med 30 nybörjarplatser. Utskottet, som inte har något att erinra mot att den nya linjevarianten kommer till stånd, föreslår att riksdagen godkänner den planeringsram som finansieringen av linjen bygger på.

Med anledning av ett regeringsuppdrag, som gavs år 1982, har UHÄ låtit utreda frågan om en *alternativ journalistutbildning* som innebär att en allmän ämnesutbildning och en yrkesförberedande utbildning för journalister kombineras. På grundval av det förslag som hösten 1983 lades fram i rapporten *Alternativ journalistutbildning* (UHÄ-rapport 1983:21) och remissbehandlingen av densamma föreslår UHÄ i sin anslagsframställning att en påbyggnadslinje om 40 poäng och med 30 nybörjarplatser

inrättas på försök vid universitetet i Göteborg. För tillträde till linjen skulle enligt förslaget krävas högskoleutbildning motsvarande 120 poäng. Utbildningen avses finansieras huvudsakligen genom att utbildningsplatser avsätts från journalistlinjen (80 poäng). För budgetåret 1985/86 begär UHÄ 168 000 kr. för utvecklingsarbete avseende utbildningsplan och kursplaner m. m. inför utbildningsstarten som enligt UHÄ skulle vara höstterminen 1986.

Regeringen har inte biträtt UHÄ:s nyss angivna förslag. Frågan om journalistutbildningens utveckling bör enligt föredragande statsrådets mening ses i samband med hur utbildningsfrågorna inom områdena information och kommunikation kan lösas, två frågor som även de utretts av UHÄ.

Enligt motion 1984/85:791 (fp) innehåller den nuvarande journalistutbildningen betydande brister. Motionärerna anser det därför angeläget att man söker finna nya former för hur denna utbildning skall bedrivas. I motionen hemställs (yrkande 25) att riksdagen begär att regeringen låter inleda försöksverksamhet med en påbyggnadslinje om 40 poäng i enlighet med vad UHÄ föreslagit. Motsvarande yrkanden förs fram i motionerna 1984/85:1324 (c) yrkande 14 och 1984/85:2542 (m) yrkande 23. Endast i motion 1984/85:1324 är yrkandet förenat med förslag om ytterligare medelsanvisning.

Utskottet delar föredragande statsrådets uppfattning att det ligger ett värde i att till journalistlinjen rekryteras personer med kunskaper inom skilda områden. Detta bör, som förutsätts i propositionen, kunna tillgodoses genom någon form av kvotering vid antagningen till den nuvarande utbildningen. Av propositionen framgår att UHÄ avses få regeringens uppdrag att överväga denna fråga.

Vad beträffar inrättande på försök av en påbyggnadslinje om 40 poäng anser utskottet att denna fråga är svår att bedöma. Detta framgår bl. a. av det utslag remissbehandlingen av UHÄ:s rapport uppvisar. Å ena sidan har utredningsförslaget tillstyrkts av flertalet remissinstanser, å andra sidan har det avstyrkts av några nära berörda intressenter, bland dem Journalistförbundet och linjenämnderna för journalistlinjen i Stockholm och Göteborg.

Mot den bakgrunden anser utskottet att ytterligare överväganden erfordras. Regeringens ställningstagande bör enligt utskottets mening nu biträdas av riksdagen. Utskottet föreslår således att riksdagen avslår motionerna 1984/85:791 yrkande 25, 1984/85:1324 yrkande 14 och 1984/85:2542 yrkande 23.

I dagsläget är kulturvetarlinjen vid universitetet i Umeå den enda allmänna utbildningslinjen inom sektorn för kultur- och informationsyrken, som erbjuds i Norrland. För att öka utbudet av *kulturutbildning i Norrland* föreslår UHÄ att vissa allmänna utbildningslinjer skall etableras. Vid

universitetet i Umeå bör enligt UHÄ:s förslag bild- och formutbildning komma till stånd. Programmet innefattar förslag om start av dels linjen för fri konst, dels en formlinje. Den förstnämnda linjen föreslås bli detaljplanerad under budgetåret 1985/86 och det första studerandeintaget avse höstterminen 1986. Underlaget för igångsättning av formlinjen förklaras vara mera ofullständigt, varför denna linjes etablering lagts ett år senare. UHÄ har dessutom lagt fram förslag om att kyrkomusikerlinjen skall etableras i regi av högskolan i Luleå med förläggning till Piteå.

Enligt propositionen bör beslut fattas att kyrkomusikerlinjen skall anordnas vid högskolan i Luleå fr. o. m. budgetåret 1986/87. Utbildningen föreslås i enlighet med UHÄ:s förslag förlagd till Piteå. Antalet nybörjarplatser avses bli sex.

Som framhålls i propositionen råder det stor brist på kyrkomusiker, särskilt i Norrland. Med hänsyn härtill och till att det är angeläget med en breddning av högskoleutbildningen inom kultur- och informationsområdet i Norrland föreslår utskottet att riksdagen godkänner vad som förordats i propositionen rörande kyrkomusikerutbildning vid högskolan i Luleå.

UHÄ:s förslag om utbildning inom konst- och formområdena vid universitetet i Umeå har däremot inte biträttts av regeringen. Med anledning härav förs i fem motioner fram yrkanden som syftar till att allmänna utbildningslinjer för fri konst och formgivning skall etableras vid detta universitet i enlighet med UHÄ:s förslag. I en av motionerna föreslås att ämbetet anvisas begärda medel — 525 000 kr. — för planering av konstlinjen.

Utskottet vill med anledning av motionsyrkandena i fråga peka på att det i propositionen redovisats en principiellt positiv syn på UHÄ:s förslag. Sålunda anför föredragande statsrådet som sin uppfattning att det finns skäl för en viss geografisk breddning i vad avser de konstnärliga utbildningarna. I sammanhanget kan konstateras att den bild- och formutbildning som förslaget avser är förhållandevis dyrbar. De resurstillskott som skulle krävas är således svåra att finansiera i nuvarande budgetläge, vilket synes vara anledningen till regeringens ställningstagande i frågan. Utskottet anser sig inte böra inta någon annan ståndpunkt än regeringen. Riksdagen bör alltså avslå motionerna 1984/85:729 (vpk), 1984/85:869 (s) yrkande 3, 1984/85:1046 (fp), 1984/85:1324 (c) yrkande 13 och 1984/85:1907 (m).

Tolklinjen, som är en allmän utbildningslinje om 60 poäng, finns inrättad vid universiteten i Stockholm och Göteborg. I propositionen 1984/85:132, som förelades riksdagen i början av mars 1985, föreslår regeringen bl. a. att högskolans tolk- och översättarutbildning skall sammanföras i ett tolk- och översättarinstitut i Stockholm. Institutets verksamhet avses börja den 1 juli 1986. Med hänvisning till förslag i den numera framlagda

propositionen föreslås i budgetpropositionen att tolklinjen i Göteborg läggs ned fr. o. m. nästa budgetår. De medel som därmed inbesparas jämte vissa från statsbudgetens tredje huvudtitel överförda medel, tillhoppa 530 000 kr., föreslås tas upp under en särskild post inom ramen för förevarande anslag. Medlen avses bli ställda till regeringens disposition och användas för planering av det föreslagna institutet.

Utskottet, som behandlar regeringens förslag om ett tolk- och översättarinstitut i betänkandet UbU 1984/85:23, har ingen erinran mot vad regeringen i nu berörda hänseenden förordat under anslaget Utbildning för kultur- och informationsyrken.

Som framgår av det föregående har utskottet tillstyrkt vad som i propositionen förordats om nybörjarplatser vid en ny påbyggnadslinje i musik, vid bibliotekarielinjen och vid tolklinjen. Utskottet föreslår att riksdagen även i övrigt fastställer *planeringsramar* för sektorn i enlighet med vad som föreslås i propositionen. Detta innebär en viss ökning av antalet nybörjarplatser vid danslinjen och vid konstfackskolans linjer samt i övrigt oförändrade ramar.

Utskottet har inte någon erinran mot förslaget om *ändrad benämning av två allmänna utbildningslinjer* vid konsthögskolan. Vid riksdagens bifall till regeringens hemställan härom kommer linjen för textil formgivning att benämnas textil konst och formgivning samt linjen för grafisk formgivning/illustration att få benämningen linjen för grafisk design och illustration.

I partimotion 1984/85:925 om kulturpolitiken föreslår folkpartiet att statens stöd räknas upp på ett antal punkter för att bereda arbetsmöjligheter och förbättrad trygghet åt författare, konstnärer, tonsättare, musiker, dansare m. fl. Vad beträffar dansare, koreografer och mimartister har motionärerna valt att föreslå att ett ökat statligt stöd till dessa grupper åstadkommes genom att *ytterligare medel tillförs danshögskolan*. Syftet med förslaget är att danshögskolan skall kunna förstärka sin verksamhet på i första hand fyra punkter, nämligen fortbildning av dansare till pedagoger, föreställningsverksamhet inom koreografutbildningen, förstärkning av ämnet scenisk framställning inom mimlinjen och besök av gästpedagoger. I motion 1984/85:926 hemställs att 1 milj. kr. anvisas för ändamålet.

Det nu angivna motionsförslaget har kulturpolitiska utgångspunkter. Utskottet kan emellertid konstatera att de av motionärerna förordade förstärkningarna ligger väl i linje med de behov danshögskolan redovisat i sina senaste anslagsframställningar.

Utskottet vill inte sätta i fråga att det finns motiv för en förstärkning av danshögskolans resurser. Sålunda har UHÄ i sin anslagsframställning för budgetåret 1985/86 begärt medel härför. Utskottet kan vidare upplysa om

att regeringen för närvarande prövar vissa åtgärder för att förändra danshögskolans resurssituation. Med hänvisning härtill och med hänsyn till det statsfinansiella läget avstyrker utskottet den medelsökning som begärs i motion 1984/85:926 och föreslår att riksdagen avslår motionen i denna del.

Vad därefter beträffar *medelsanvisningen för nästa budgetår* har utskottet i det föregående i sak avstyrkt motionsledes framförda förslag om dels planering av viss försöksverksamhet med journalistutbildning och av konstutbildning i Umeå, dels ökade resurser till danshögskolan. I konsekvens härmed avstyrker utskottet yrkanden om ytterligare medelanvisning för nu angivna ändamål i motionerna 1984/85:1324 (yrkande 15) och 1984/85:2542 (yrkande 24) samt i motion 1984/85:926 i denna del. Utskottet tillstyrker den av regeringen förordade medelsanvisningen och föreslår att riksdagen till Utbildning för kultur- och informationsyrken anvisar ett reservationsanslag av 189 388 000 kr.

Utbildnings- och forskningsverksamhet i *byggnadsrestaurering* har bedrivits vid konsthögskolans arkitekturskola sedan budgetåret 1981/82 med dels medel från statens råd för byggnadsforskning (BFR), dels medel som UHÄ disponerat. I motion 1984/85:1919 (s) hemställs att riksdagen ger till känna för regeringen att det är angeläget att snarast möjligt inrätta en professur och utbildningslinje i byggnadsrestaurering vid konsthögskolans arkitekturskola.

Med anledning av en motion med samma innehåll som den nu aktuella uttalade utskottet i betänkandet UbU 1983/84:28 (s. 62—63) att konsthögskolans nu förevarande verksamhet har en viktig uppgift att fylla. Utskottet ansåg sig emellertid inte ha underlag för att då bedöma frågan om inrättande av en tjänst som professor kombinerat med permanentning av utbildningen i form av en linje. Utskottet förutsatte att dessa frågor, bl. a. frågan om överföring av medel för tjänsten från BFR till konsthögskolan, skulle komma att belysas i kommande budgetarbete och avstyrkte därmed motionen.

Föredragande statsrådet anmäler nu i propositionen att UHÄ räknar med att, efter samråd med BFR, återkomma till frågan inför budgetåret 1987/88. Bakgrunden härtill är att BFR i juli 1984 beslutat om fortsatt stöd till verksamheten vid konsthögskolans arkitekturskola under perioden 1984/85—1986/87.

Med hänvisning till vad nyss redovisats anser utskottet inte att det finns skäl för riksdagen att nu göra något tillkännagivande till regeringen i förevarande fråga. Utskottet föreslår alltså att riksdagen avslår motion 1984/85:1919.

I motion 1984/85:1889 (c) påtalas den stora brist som råder på präster och kyrkomusiker. Motionärerna framhåller behovet av ökad utbildning

vid *religionsvetenskapliga linjen och kyrkomusikerlinjen* och framför därtill förslag om olika åtgärder i syfte att förbättra utbildningssituationen. De hemställer att riksdagen ger till känna för regeringen vad som i motionen anförts om åtgärder för att stimulera till ökad utbildning för präster och kyrkomusiker.

Utskottet vill med anledning av motionen erinra om att kapaciteten vid religionsvetenskapliga linjen inför innevarande budgetår har byggts ut med 45 platser. Antalet nybörjarplatser ökade därmed från 335 till 380, fördelade på 230 platser vid universitetet i Uppsala och 150 vid universitetet i Lund. Vidare skall nämnas att utskottet i detta betänkande tillstyrkt att kyrkomusikerutbildning etableras i Piteå budgetåret 1986/87. Därmed kan konstateras att regeringen har sin uppmärksamhet fäst vid de utbildningsbehov som behandlas i motionen. Vad beträffar de övriga åtgärder som förespråkas i motionen anser utskottet inte att de är av den arten att de bör föranleda något särskilt tillkännagivande till regeringen.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1984/85:1889.

Frågan om *utbildning av finskspråkiga skådespelare i Sverige* tas upp i motion 1984/85:619 (s). Enligt motionärerna måste finskspråkiga amatörskådespelare som verkar i Sverige ges möjlighet till utbildning. Yrkandet i motionen syftar till att finskspråkiga sökande genom någon form av kvotering skulle antas som studerande vid statens scenskolor.

Utskottet får med anledning av motionen erinra om att utbildningen vid skådespelarlinjen omfattar 140 poäng eller tre och ett halvt års studier och syftar till att utbilda svenska yrkesskådespelare för verksamhet inom teater, film, television m. m. För amatörskådespelare, såväl svenskspråkiga som t. ex. finskspråkiga, måste enligt utskottets mening utbildning i andra former väljas. I detta sammanhang bör uppmärksammas att regeringen i årets budgetproposition föreslagit att 500 000 kr. anvisas för finsk teater under anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål. Dessa medel är avsedda för ett projekt som gäller utbildning av finskspråkiga amatörskådespelare som arbetar med barnteater. Avsikten är att utbildningen skall förläggas till någon av landets folkhögskolor.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 1984/85:619.

De *konstnärliga högskoleutbildningarna i Stockholm* kvarstår efter högskolereformen som separata enheter, medan motsvarande utbildningar i Göteborg och Lund—Malmö inordnades i resp. universitet där. I motion 1984/85:1849 (m) hävdas att de små konstnärliga högskolorna i Stockholm arbetar under pressade ekonomiska förhållanden. Motionären anser att dessa högskolor möjligen skulle kunna få ett större ekonomiskt utrymme om material och lokaler kunde samutnyttjas. I motionen begärs utifrån denna utgångspunkt en översyn av möjligheterna till samordnat utnyttjande av lokaler och utrustning för de små konstnärliga högskolorna.

På förslag av utbildningsutskottet begärde riksdagen år 1981 en översyn av inriktningen och dimensioneringen av de konstnärliga utbildningarna samt av deras institutionella organisation (UbU 1980/81:20, rskr. 1980/81:246). Med anledning härav uppdrog regeringen åt uppföljningskommittén (U 1979:03) att se över den institutionella organisationen. Kommitténs arbete föranledde dock inte någon ändring av organisationen. Vidare har inom UHÄ:s program för uppföljning av högskolereformen en studie genomförts rörande högskoleenheternas antal, storlek och funktionssätt (UHÄ-rapport 1983:13 Högskoleindelningen). Enligt rapporten skulle en samordning av vissa av de verksamheter som bedrivs vid enheterna för konstnärlig utbildning i Stockholm kunna vara fördelaktig. Att inrätta en teaterhögskola i Stockholm, där de sceniska utbildningarna förs samman, anges som ett exempel på en sådan åtgärd. Av UHÄ:s anslagsframställning för budgetåret 1985/86 framgår att UHÄ avser att utreda denna fråga närmare.

Utskottet kan alltså konstatera att en utredning med likartat syfte som den i motionen förordade översynen kommer att genomföras av UHÄ. Motion 1984/85:1849 påkallar därför enligt utskottets mening inte någon särskild åtgärd från riksdagens sida. Med det anförda avstyrker utskottet motionen.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

1. beträffande *tjänst som professor*
att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta tjänst (L 24/26) som professor i musikhistoria med formanlys i enlighet med vad som förordats i proposition 1984/85:100,
2. beträffande *påbyggnadsutbildning i musik*
att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta en påbyggnadslinje, påbyggnadsutbildning i musik, om 80/160 poäng den 1 juli 1985,
3. beträffande *försöksverksamhet med alternativ journalistutbildning*
att riksdagen avslår motionerna 1984/85:791 yrkande 25, 1984/85:1324 yrkande 14 och 1984/85:2542 yrkande 23,
4. beträffande *kyrkomusikerutbildning vid högskolan i Luleå*
att riksdagen godkänner vad som föreslagits i proposition 1984/85:100,
5. beträffande *konst- och formutbildning vid universitetet i Umeå*
att riksdagen avslår motionerna 1984/85:729, 1984/85:869 yrkande 3, 1984/85:1046, 1984/85:1324 yrkande 13 och 1984/85:1907,
6. beträffande *planeringsramar*
att riksdagen fastställer planeringsramar i enlighet med vad som förordats i proposition 1984/85:100,

7. beträffande *benämning av utbildningslinjer*
att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om ändrad
benämning på utbildningslinjer i enlighet med vad som förordats i proposition 1984/85:100;
8. beträffande *medelsanvisning till danshögskolan*
att riksdagen avslår motion 1984/85:926 i denna del.
9. beträffande *anslagsbeloppet*
att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 samt med
avslag på motionerna 1984/85:926 i denna del, 1984/85:1324
yrkande 15 och 1984/85:2542 yrkande 24 till *Utbildning för
kultur- och informationsyrken* för budgetåret 1985/86 anvisar
ett reservationsanslag av 189 388 000 kr.,
10. beträffande *permanentning av verksamhet inom området byggnadsrestaurering*
att riksdagen avslår motion 1984/85:1919,
11. beträffande *uttalande om ökad utbildning av präster och kyrkomusiker m. m.*
att riksdagen avslår motion 1984/85:1889,
12. beträffande *utbildning av finskspråkiga skådespelare*
att riksdagen avslår motion 1984/85:619,
13. beträffande *översyn rörande samarbete mellan konstnärliga högskolor*
att riksdagen avslår motion 1984/85:1849.

Stockholm den 18 april 1985

På utbildningsutskottets vägnar
GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Georg Andersson (s), Kerstin Göthberg (c), Bengt Wiklund (s), Birgitta Rydle (m), Helge Hagberg (s), Göran Allmér (m), Pär Granstedt (c), Iris Mårtensson (s), Lars Svensson (s), Birger Hagård (m), Jörgen Ullenhag (fp), Gunnar Hökmark (m), Barbro Nilsson i Örnköldsvik (s), Marita Bengtsson (s) och Maj Kempe (vpk).

Reservationer

1. Försöksverksamhet med alternativ journalistutbildning (mom. 3)

Kerstin Göthberg (c), Per Unckel (m), Birgitta Rydle (m), Göran Allmér (m), Pär Granstedt (c), Birger Hagård (m) och Jörgen Ullenhag (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar "Utskottet delar" och slutar "yrkande 23" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan konstatera att förslaget om en alternativ journalistutbildning fått ett allmänt sett positivt mottagande vid remissbehandlingen. Sålunda har förslaget avvisats eller ansetts tveksamt i endast fem av det dryga sextioalet yttranden som avgetts.

För sin del anser utskottet att övertygande skäl talar för att det, i varje fall försöksvis, inrättas en ettårig journalistutbildning som påbyggnad på annan högskoleutbildning. En sådan utbildningsväg skulle ge möjlighet för vissa grupper studerande att fullfölja relativt omfattande akademiska studier med en speciell ämnesinriktning och därefter komplettera dem med en grundläggande journalistisk utbildning. Härigenom skulle den kunskapsmässiga kompetensen och bredden bland dem som rekryteras till journalistyrket kunna vidgas. Utbildningspolitiskt ligger det också ett värde i att de som först senare under sin studietid blir klara över sina journalistiska ambitioner skall kunna få en tillfredsställande journalistisk utbildning utan att behöva avbryta pågående linjeutbildning, alternativt förlänga studietiden med, i dagsläget, minst två år.

Från angivna utgångspunkter anser utskottet att riksdagen inte bör ansluta sig till regeringens ståndpunkt, vilken bl. a. går ut på rekrytering genom någon form av kvotering till den nuvarande tvååriga journalistutbildningen.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att en variant av journalistlinjen, alternativ journalistutbildning, om 40 poäng i enlighet med UHÄ:s förslag inrättas på försök den 1 juli 1986. För erforderlig detaljplanering av utbildningen under budgetåret 1985/86 bör 168 000 kr. ställas till UHÄ:s disposition.

Vad utskottet sålunda — med bifall till motionerna 1984/85:791 yrkande 25, 1984/85:1324 yrkande 14 och 1984/85:2542 yrkande 23 — anfört om alternativ journalistutbildning bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *försöksverksamhet med alternativ journalistutbildning*

att riksdagen med bifall till motionerna 1984/85:791 yrkande 25, 1984/85:1324 yrkande 14 och 1984/85:2542 yrkande 23 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

2. Konst- och formutbildning vid universitetet i Umeå (mom. 5)

Kerstin Göthberg (c), Pär Granstedt (c) och Björn Samuelson (vpk)
anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar "Utskottet vill" och slutar "1984/85:1907 (m)" bort ha följande lydelse:

Utskottet får med anledning av motionsyrkandena i fråga anföra följande.

Det har sedan en lång tid varit ett starkt önskemål att kunna förlägga fler utbildningar inom den kulturella sektorn till Norrland. Det förslag UHÅ lagt fram om högre konstnärlig utbildning vid universitetet i Umeå grundas på ett ingående förberedelsarbete, vars resultat regionstyrelsen i Umeå högskoleregion presenterat i en särskild rapport. Rapporten har remissbehandlats och fått ett starkt stöd utifrån såväl kultur- och utbildningspolitiska aspekter som näringslivs- och regionalpolitiska aspekter.

Utskottet vill för egen del särskilt peka på att den föreslagna konst- och formutbildningen väl knyter an till befintliga högskoleutbildningar i regionen och att utbildningslinjerna i fråga genom sin uppläggning innebär ett intressant utbildningsorganisatoriskt nytänkande. Dessutom vill utskottet framhålla att regeringens motiv att avvisa förslaget med hänvisning till ofullständigt planeringsunderlag och olösta lokalfrågor inte är hållbara. Enligt utskottets mening bör inte planeringen av de båda föreslagna allmänna utbildningslinjerna fördröjas och deras inrättande ställas på en obestämd framtid.

Mot den angivna bakgrunden föreslår utskottet att riksdagen ställer sig bakom UHÅ:s förslag att en linje för fri konst skall inrättas vid universitetet i Umeå den 1 juli 1986 och en formlinje ett år senare. Vidare bör, som förordas i motion 1984/85:1324, ett belopp av 525 000 kr. ställas till UHÅ:s disposition för erforderlig detaljplanering av konstlinjen under budgetåret 1985/86.

Vad utskottet sålunda föreslagit rörande konst- och formutbildning i Umeå bör riksdagen — med bifall till motionerna 1984/85:729 (vpk), 1984/85:869 (s) yrkande 3, 1984/85:1046 (fp), 1984/85:1324 (c) yrkande 13 och 1984/85:1907 (m) — som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. *beträffande konst- och formutbildning vid universitetet i Umeå*
att riksdagen med bifall till motionerna 1984/85:729, 1984/85:869 yrkande 3, 1984/85:1046, 1984/85:1324 yrkande 13 och 1984/85:1907 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. Medelsanvisning till danshögskolan (mom. 8)

Jörgen Ullenhag (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar "Det nu" och på s. 7 slutar "denna del" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är det nu angivna motionsförslaget starkt motiverat från såväl kulturpolitiska som utbildningsmässiga utgångspunkter. Den ytterligare medelsanvisning som förordas i motionen skulle dels förstärka den verksamhet vid danshögskolan som är av direkt betydelse för yrkesutövare inom dans- och mimområdena, dels innebära ett angeläget tillskott till skolans utbildningsresurser. Samtidigt skulle, som motionärerna framhåller, förutsättningar skapas för danshögskolan att befästa sin ställning som ett kulturcentrum inom dansens område.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen med bifall till motion 1984/85:926 i denna del som sin mening ger regeringen till känna att 1 milj. kr. utöver vad som beräknats i propositionen skall föras upp under anslagsposten Danshögskolan.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *medelsanvisning till danshögskolan*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:926 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför.

4. Anslag till Utbildning för kultur- och informationsyrken (mom. 9)

Under förutsättning av bifall till reservation 1

Per Unckel, Birgitta Rydle, Göran Allmér och Birger Hagård (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar "Vad därefter" och slutar "189 388 000 kr." bort ha följande lydelse:

Vad därefter beträffar *medelsanvisningen för nästa budgetår* föreslår utskottet med hänsyn till vad utskottet föreslagit om medel för planering av alternativ journalistutbildning att anslaget räknas upp med 168 000 kr. utöver vad regeringen förordat. Utskottet har i övrigt inte någon erinran mot medelsberäkningen under förevarande anslag. Utskottet föreslår att riksdagen till Utbildning för kultur- och informationsyrken för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 189 556 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande *anslagsbeloppet*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och motionerna 1984/85:1324 yrkande 15 och 1984/85:2542 yrkande 24 samt med avslag på motion 1984/85:926 i denna del till *Utbildning för kultur- och informationsyrken* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 189 556 000 kr.,

5. Anslag till Utbildning för kultur- och informationsyrken (mom. 9)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 1 och 2

Kerstin Göthberg (c) och Pär Granstedt (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar "Vad därefter" och slutar "189 388 000 kr." bort ha följande lydelse:

Vad därefter beträffar *medelsanvisningen för nästa budgetår* föreslår utskottet med hänsyn till vad utskottet föreslagit om medel för planering av alternativ journalistutbildning och av konstutbildning i Umeå att anslaget räknas upp med 693 000 kr. utöver vad regeringen förordat. Utskottet har i övrigt inte någon erinran mot medelsberäkningen under förevarande anslag. Utskottet föreslår att riksdagen till Utbildning för kultur- och informationsyrken för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 190 081 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande *anslagsbeloppet*

att riksdagen med bifall till motion 1984/85:1324 yrkande 15, med anledning av proposition 1984/85:100 samt med avslag på motionerna 1984/85:926 i denna del och 1984/85:2542 yrkande 24 till *Utbildning för kultur- och informationsyrken* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 190 081 000 kr.,

6. Anslag till Utbildning för kultur- och informationsyrken (mom. 9)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 1 och 3

Jörgen Ullenhag (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar "Vad därefter" och slutar "189 388 000 kr." bort ha följande lydelse:

Vad därefter beträffar *medelsanvisningen för nästa budgetår* föreslår utskottet med hänsyn till vad utskottet föreslagit om dels medel för planering av en alternativ journalistutbildning, dels ökade resurser till danshögskolan att anslaget räknas upp med 1 168 000 kr. utöver vad regeringen förordat. Utskottet har i övrigt inte någon erinran mot medelsberäkningen under förevarande anslag. Utskottet föreslår att riksdagen till Utbildning för kultur- och informationsyrken för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 190 556 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande *anslagsbeloppet*

att riksdagen med bifall till motion 1984/85:926 i denna del, med anledning av proposition 1984/85:100 och motion 1984/85:1324 yrkande 15 samt med avslag på motion 1984/85:2542 yrkande 24 till *Utbildning för kultur- och informationsyrken* för

budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 190 556 000 kr.,

7. Anslag till Utbildning för kultur- och informationsyrken (mom. 9)

Under förutsättning av bifall till reservation 2

Björn Samuelson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar "Vad därefter" och slutar "189 388 000 kr." bort ha följande lydelse:

Vad därefter beträffar *medelsanvisningen för nästa budgetår* föreslår utskottet med hänsyn till vad utskottet föreslagit om medel för planering av konstutbildning i Umeå att anslaget räknas upp med 525 000 kr. utöver vad regeringen förordat. Utskottet har i övrigt inte någon erinran mot medelsberäkningen under förevarande anslag. Utskottet föreslår att riksdagen till Utbildning för kultur- och informationsyrken för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 189 913 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande *anslagsbeloppet*

att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 och motion 1984/85:1324 yrkande 15 samt med avslag på motionerna 1984/85:926 i denna del och 1984/85:2542 yrkande 24 till *Utbildning för kultur- och informationsyrken* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 189 913 000 kr.,

